

Silogismele amărăciunii

OPERA LUI CIORAN

SCRIERI ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Pe culmile disperării

ediția întâi – 1934 / prima ediție postbelică, Humanitas – 1990

Cartea amăgirilor – 1936 / 1991

Schimbarea la față a României

1936 / ediție revăzută de autor – 1990

Lacrimi și sfinți – 1937 / 1991

Amurgul gândurilor – 1940 / 1991

Îndreptar pătimiș (1–70) [Paris, 1940], Humanitas – 1991

Îndreptar pătimiș II (70–140) [Paris, 1941–1944], Humanitas – 2011

Despre Franța [Paris, 1941], Humanitas – 2011

Razne [Paris, 1945–1946], Humanitas – 2011

SCRIERI ÎN LIMBA FRANCEZĂ

Précis de décomposition *Tratat de descompunere*

Gallimard – 1949 Humanitas – 1992

Syllogismes de l'anertume – 1952 *Silogismele amărăciunii* – 1992

La Tentation d'exister – 1956 *Ispita de a exista* – 1992

Histoire et utopie – 1960 *Istorie și utopie* – 1992

La Chute dans le temps – 1964 *Căderea în timp* – 1994

Le Mauvais démiurge – 1969 *Demiurgul cel rău* – 1995

De l'inconvénient *Despre neajunsul*

d'être né – 1973 *de a te fi născut* – 1995

Écartèlement – 1979 *Sfârtecare* – 1995

Exercices d'admiration – 1986 *Exerciții de admirație* – 1993

Aveux et anathèmes – 1987 *Mărturisiri și anateme* – 1994

Mon Pays / Țara mea

Humanitas – 1996

Cahiers – 1997 *Caiete* (3 vol.) – 1999–2000

PUBLICISTICĂ, CORESPONDENȚĂ, CONVORBIRI

Singurătate și destin, Humanitas – 1992

Convorbiri, Humanitas – 1993

Scrisori către cei de-acasă, Humanitas – 1995

CIORAN

Silogismele amărăciunii

Traducere din franceză de
NICOLAE BÂRNA

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: S. Skultéty
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Doina Elena Podaru
Corector: Marilena Bălășel
DTP: Florina Vasiliu, Dan Dulgheru

Tipărit la Real

E.M. Cioran
Syllogismes de l'amertume
© Éditions Gallimard, 1952

© HUMANITAS, 1992, 2017, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Cioran, Emil

Silogismele amărăciunii / Cioran; trad.: Nicolae Bârna. – București:
Humanitas, 2017

ISBN 978-973-50-5564-6

I. Bârna, Nicolae (trad.)

821.135.1

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0372 743 382 / 0723 684 194

ATROFIA CUVÂNTULUI

Formați la școala veleitarilor, idolatri ai fragmentului și ai stigmatului, aparținem unui timp clinic în care numai *cazurile* contează. Ne interesează mai ales ceea ce scriitorul *nu* a exprimat, ceea ce ar fi putut spune, dar n-a spus, ne atrage doar fața sa nevăzută. Dacă scriitorul a lăsat o *operă*, dacă s-a înfățișat pe de-a-ntregul, atunci, cu siguranță, îl vom lăsa să cadă în uitare.

Magie a artistului nerealizat..., a învinsului care și-a risipit dezamăgirile, care nu a știut să le facă să rodească.

*

Atâtea pagini, atâtea cărți care ne-au mișcat cândva și pe care le recitim numai pentru a studia meșteșugul potrivirii adverbilor sau al alegerii adjectivelor!

*

Prostia cuprinde o doză de seriozitate care, condusă mai bine, ar putea înmulți numărul capodoperelor.

*

De nu ne-am îndoii de noi înșine, scepticismul ne-ar fi literă moartă, îngrijorare convențională, doctrină filozofică.

*

Nu mai vrem să îndurăm povara „adevărurilor”, nici să ne lăsăm păcăliți de ele sau să le devenim complici. Visez la o lume în care oamenii ar fi gata să moară pentru o virgulă.

*

Cât de mult îmi plac acele minți socotite de mâna a doua (Joubert, mai ales) care, din discreție, au refuzat să-și asume propriul geniu și, temându-se că-l au, și-au dus viața în umbra geniului altora.

*

Dacă Molière s-ar fi aplecat asupra propriilor adâncuri, Pascal, comparat cu el, ne-ar părea un jurnalist.

*

Certitudinile exclud stilul: grija pentru exprimare e apanajul celor ce nu pot adormi într-o credință. Lipsiți de un temelie solid, ei se agață de cuvinte, simulacre de realitate, pe când ceilalți, siguri pe convingerile lor, nu pun preț pe înfățișare și se răsfață în tihna improvizației.

*

Feriți-vă de cei ce întorc spatele dragostei, ambiției, societății. Pentru aceste *renunțări*, se vor răzbuna.

*

*

Plutarh, azi, ar scrie *Viețile paralele ale rataților*.

*

Romantismul englez a fost un amestec fericit de laudanum, exil și ftizie; cel german — de alcool, provincie și suicid.

*

Anumite personaje ar fi trebuit să trăiască în orașe ale Germaniei epocii romantice. Cât de acasă ar fi fost un Gérard *von* Nerval la Tübingen sau la Heidelberg!

*

Răbdarea germanilor e fără margini, până și în privința nebuniei, pe care Nietzsche a îndurat-o unsprezece ani, iar Hölderlin patruzeci.

*

Luther, prefigurare a omului modern, a întrunit toate formele de dezechilibru: în el conviețuiau un Pascal și un Hitler.

*

„...numai adevărul este plăcut“. — De aici provin lacunele Franței, respingerea Nedeslușitului și Negurosului, antipoezia și antimetafizica ei. Mai mult chiar decât Descartes, Boileau avea să copleșească un întreg popor, cenzurându-i geniul.

*

Infernul — precis ca un proces-verbal;
Purgatoriul — fals, ca orice aluzie la cele cerești;
Paradisul — etalare de plăsmuiri serbede...
Trilogia lui Dante constituie cea mai strălucită
reabilitare a Diavolului pe care va fi întreprins-o
vreodată un creștin.

*

Shakespeare: loc al întâlnirii unui trandafir cu
o secure...

*

Să-ți ratezi viața înseamnă să ajungi la poezie
— fără sprijinul talentului.

*

Numai mințile superficiale abordează ideea cu
delicatețe.

*

Menționarea necazurilor administrative („the
law's delay, the insolence of office”) printre moti-
vele care justifică sinuciderea mi se pare lucrul cel
mai adânc din spusele lui Hamlet.

*

Modalitățile-i de exprimare fiind tocite, arta se
orientează spre nonsens, spre un univers închis
și incomunicabil. Orice freamăt *inteligibil* — în
pictură, muzică sau poezie — ne pare, pe drept

cuvânt, desuet și vulgar. *Publicul* va dispărea curând și, la scurtă vreme după el, arta.

O civilizație care a început prin zidirea de catedrale se va sfârși prin ermetismul schizofreniei.

*

La mii de leghe depărtare de poezie, suntem legați de ea prin nevoia năprasnică de a urla: ultimul stadiu al lirismului.

*

Să fii un Raskolnikov — fără să ai omorul drept scuză.

*

Aforismul e cultivat numai de cei care au cunoscut frica *în mijlocul* cuvintelor, frica de a se nărui împreună cu *toate cuvintele*.

*

Unde nu ne-am putea întoarce la acele vremuri în care ființele nu erau siluite de vocabule, la laco-nismul interjecției, la năuceala paradisiacă, la vesela stupoare de dinaintea graiului!

*

E ușor să fii profund: ajunge să te lași copleșit de propriile-ți tare.

*

Orice cuvânt mă doare. Și totuși, cât mi-ar plăcea să aud flori sporovăind despre moarte!

*

Adevărate modele de stil: înjurătura, telegrama și epitaful.

*

Romanticii au fost ultimii mari cunoscători în domeniul sinuciderii. De la ei încoace, arta le-a fost sabotată... Ca să fie din nou ce a fost, ar trebui un nou „mal du siècle”.

*

Privarea literaturii de fardurile care-i acoperă adevăratul chip e la fel de periculoasă ca depozitarea filozofiei de jargonul păsăresc. Să se reducă oare creația spirituală la transfigurarea de fleacuri? Să nu existe substanță decât în afara articulației, în rictus și catalepsie?

*

O carte care, după ce va fi nimicit totul, nu se nimicește și ea ne va fi scos din sărite degeaba.

*

Iată-ne, monade dislocate, la capătul tristeților prudente și al anomaliilor previzibile: tot mai multe semne vestesc hegemonia delirului.

*

„Sursele” unui scriitor sunt de căutat în temerile sale de rușinare: dacă nu le descoperă în sine

CUPRINS

Atrofia cuvântului	5
Pungașul Prăpastiei	20
Timp și anemie	35
Occident	45
Cercul singurătății	55
Religie	73
Vitalitatea dragostei	84
Despre muzică	91
Vârtejul istoriei	95
La izvoarele vidului	105